

*„Mokinių mokymosi
motyvacijos skatinimas:
iššūkiai ir sprendimai“*

Evaldas Karmaza

Techniniai dalykai

<https://mopsis.info/seminaras-prasideda/20250310-muzikos-mokytojams-apie-mokiniu-motyvacija>

Slaptažodis - ***noriumuzikos***

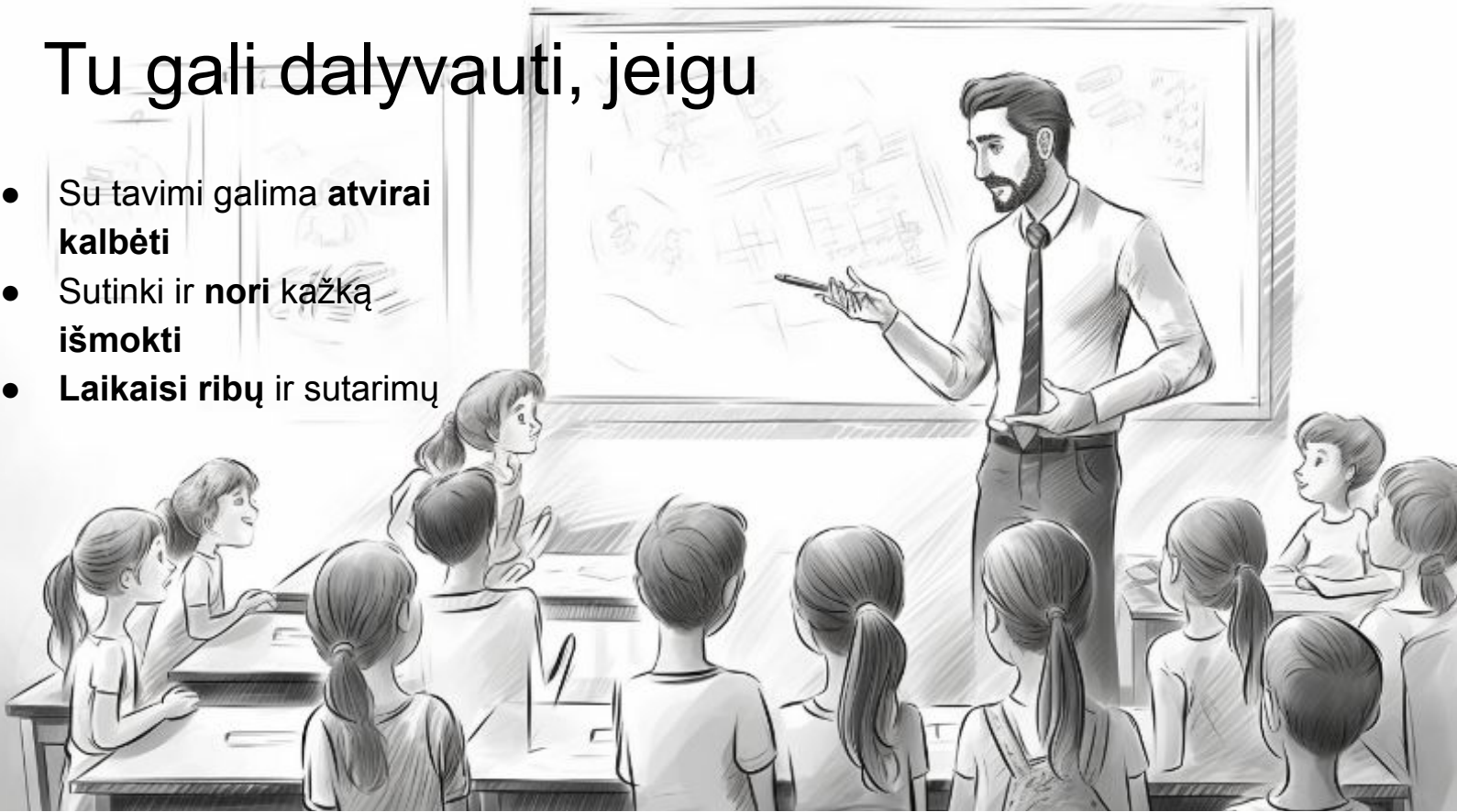
Susitikimo laikas:

- 10:00 - 11:30 - I dalis
- 11:45 - 13:15 - II dalis

Tu gali dalyvauti, jeigu

- Su tavimi galima **atvirai kalbėti**
- Sutinki ir **nori** kažką **išmokti**
- **Laikaisi ribų** ir sutarimų

Muzikos mokymosi specifika yra ypatinga – čia reikalinga ne tik vidinė motyvacija, bet ir disciplina bei atkaklumo gebėjimai, nes muzikos instrumentų valdymas ir muzikinis tobulėjimas reikalauja nuolatinio darbo ir pastangų. Tai kuria unikalų mokytojo ir mokinio santykį bei motyvacijos skatinimo kontekstą.

Dėmesio ekonomikos įtaka

- Šiuolaikiniai vaikai ir paaugliai auga aplinkoje, kur dėmesį nuolat stengiasi pagauti daugybė dirgiklių
- Muzikos mokymasis reikalauja gilaus susitelkimo ir kantrybės, kas prieštarauja greitų atlygių kultūrai
- Mokinių smegenys, pripratusios prie nuolatinių naujų stimulų, sunkiau adaptuojasi prie lėto, metodiško tobulėjimo proceso

Technologijų suformuotas nekantrumas

- Tūkstantmečio (Z) kartos ir Alfa kartos atstovai įpratę prie momentinių rezultatų
- Muzikos instrumentų įvaldymas reikalauja ilgalaikio, dažnai monotoniško darbo, kas konfliktuoja su greito pasitenkinimo lūkesčiais
- Tyrimai rodo, kad vidutinis dėmesio koncentracijos laikas per pastaruosius 20 metų sutrumpėjo nuo 12 iki 8 sekundžių

Konkuruojančios veiklos

- Mokiniai turi daug platesnį laisvalaikio užsiėmimų pasirinkimą nei ankstesnės kartos
- Skaitmeninės pramogos teikia greitesnį pasitenkinimą, palyginti su muzikos mokymosi iššūkiais
- Socialinių tinklų spaudimas suformuoja klaidingą įspūdį, kad tobulumą galima pasiekti be pastangų

Tėvų lūkesčių ir įsitraukimo pokyčiai

- Šiuolaikiniai tėvai dažnai patiria laiko stoką ir sunkiau užtikrina nuoseklą vaikų praktikos priežiūrą namuose
- Instrumentinės muzikos vaidmuo šeimose mažėja, mažiau tėvų patys muzikuoja
- Tėvų lūkesčiai dažnai orientuoti į greitesnius rezultatus, ne į ilgalaikį tobulėjimą

Muzikinio ugdymo statuso pokyčiai

- Mokyklų sistemoje muzika dažnai matoma kaip "papildoma" veikla, ne kaip esminė disciplina
- STEAM (mokslo, technologijų, inžinerijos, menų ir matematikos) įgūdžiai visuomenėje vertinami labiau nei tradicinis meninis ugdymas
- Muzika dažnai matoma tik kaip laisvalaikio pramoga, ne kaip rimta disciplina

Mokymosi prasmės ir asmeninio tapatumo formavimosi iššūkiai

- Šiuolaikiniams mokiniams sunkiau susieti klasikinės muzikos mokymąsi su savo tapatumu ir interesais
- Mokiniais trūksta bendraamžių, kurie vertintų klasikinės muzikos įgūdžius
- Socialinė aplinka mažiau atlygina už muzikinius pasiekimus nei už kitas veiklas

Vis sunkiau
motyvuoti, nes...

Vis sunkiau
motyvuoti, nes...

- **Muzikinio gyvenimo autentiškumo stoka**

- a. Muzikavimas tampa labiau solo veikla, mažiau bendruomeninė patirtis
- b. Trūksta natūralių galimybių dalyvauti "tikrame" muzikiniame gyvenime už mokyklos ribų
- c. Muzikos atlikimas vis dažniau suvokiamas kaip vartojimo, o ne aktyvaus dalyvavimo forma

Svarbu pažymėti, kad įveikti šiuos iššūkius galima, bet tai reikalauja naujų pedagoginių metodų ir požiūrių, kurie atspindi šiuolaikinį kontekstą, kartu išsaugant tradicinio muzikinio ugdymo vertę ir prasmę. Motyvacija – tai kompleksinis reiškiny, kuris apima tiek vidinį augimą (branda), tiek išorinį palaikymą, tad muzikos mokytojai turi prisitaikyti prie kintančio konteksto, neprarasdami esminių muzikinio ugdymo vertybių.

Vis sunkiau
motyvuoti, nes...

IŠŠŪKIS

Šiuolaikinio mokytojo realybė:

- TikTok era: 8 sekundžių dėmesio langas
- 65% mokinių neįsitraukę į mokymąsi (PISA)

Bet...

Motyvacija nėra įgimta savybė. Tai įgūdis, kurį galime ugdyti kartu.

"Aš niekada nemokau savo mokinių. Aš tik sukuriu sąlygas, kuriose jie gali mokytis."
(Albert Einstein)

1. "Pažymių infliacijos" spąstai

- a. Kas daroma: "Na gerai, šį kartą parašysiu geresnį pažymį, gal tai jį paskatins labiau stengtis ateityje..."
- b. Kas nutinka: mokinys **pradedą tikėtis lengvų pažymių** ir dar mažiau stengiasi, o Jūs jaučiatės įstrigę užburtame rate. (Prisiminkite: išoriniai stimulai ilginiui silpnina vidinę motyvaciją - tai patvirtina ir Deci-Ryan savimotyvacijos teorija)

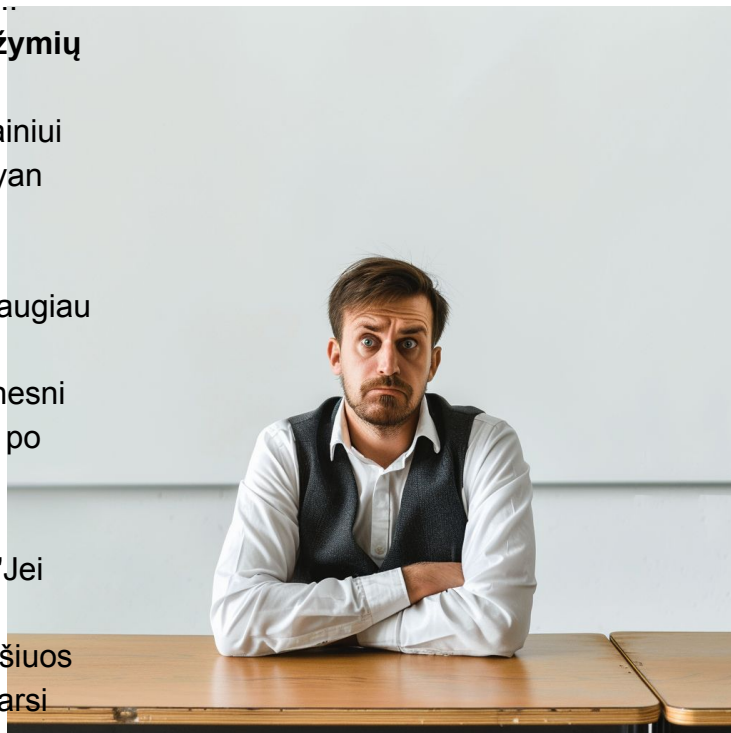
2. "Konkurencijos skatinimo" spąstai

- a. Kas daroma: "Pažiūrėkime, kieno grupė surinks daugiau taškų!", "Kas pirmas išspręs..."
- b. Kas nutinka: **stipresni mokiniai dominuoja**, silpnesni dar labiau užsidaro, o klasėje auga įtampa. Be to, po kelių savaičių sistema "nusidėvi" - ji neveikia.

3. "Įkalbinėjimo" spąstai

- a. Kas daroma: "Tu toks gabus, kodėl nesistengi?", "Jei dabar nesimokysit, gyvenime nieko nepasieksit!"
- b. Kas nutinka: **Mokiniai "išjungia" girdėjimą**, nes šiuos žodžius girdėjo jau šimtus kartų. O Jūs jaučiatės tarsi kalbėtumėte su siena.

Ar atpažįstate save šiose situacijose?

• "Greitų prizų" spąstai

- Kas daroma: "Jei visi atliksite namų darbus, žiūrėsime filmą", "Už gerą darbą gausite saldainių"
- Kas nutinka: trumpam suveikia, bet **ilgainiui mokiniams reikia vis didesnių "prizų"**, o mokymasis tampa tik priemone juos gauti.

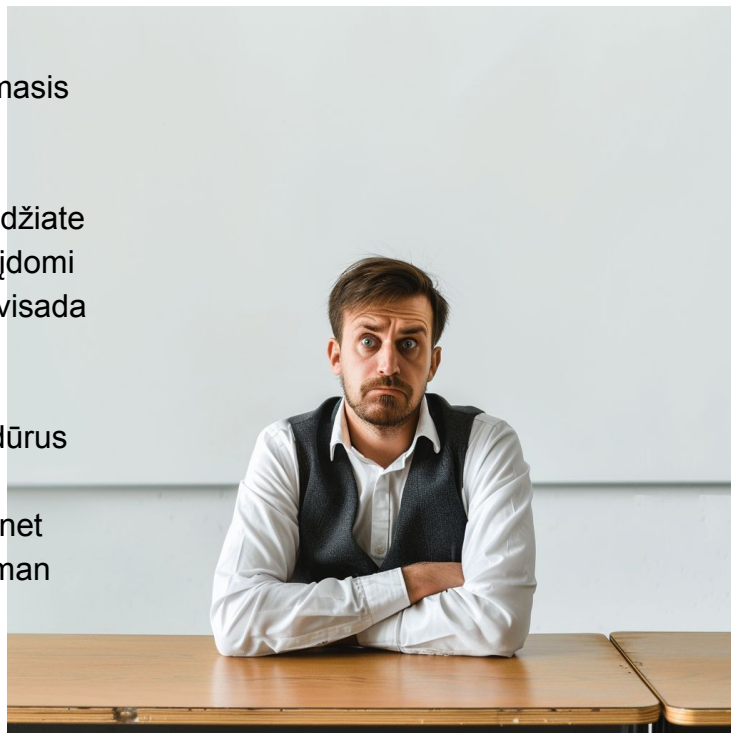
• "Tobulo mokytojo" spąstai

- Kas daroma: ruošiate fantastiškus pristatymus, leidžiate valandų valandas ruošdamiesi, kad pamoka būtų įdomi
- Kas nutinka: **pervargstate**, o mokiniai vis tiek ne visada įsitraukia. Jaučiatės nusivylę ir išsekę.

• "Gelbėtojo" spąstai

- Kas daroma: skubate į pagalbą vos mokiniui susidūrus su sunkumais, nenorite, kad jis patirtų nesėkmę
- Kas nutinka: **mokiniai išmoka bejėgiškumo** ir net nebando spręsti problemų savarankiškai. "Kodėl man galvoti, jei mokytoja vis tiek padės?"

Ar atpažįstate save šiose situacijose?

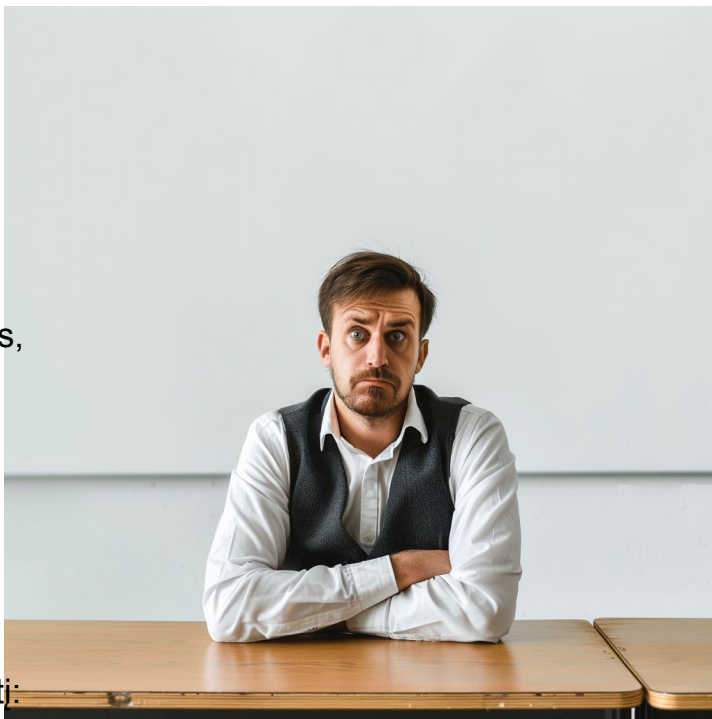
- **"Nuolatinio linksmumo" spąstai**

- Kas daroma: stengiatės, kad kiekviena pamoka būtų žaisminga, pilna žaidimų ir pramogų
- Kas nutinka: mokiniai pripranta prie pramogų ir **nebemoka mokytis, kai reikia įdėti rimtų pastangų**. O Jūs jaučiatės kaip animatorius, ne mokytojas.

- **"Individualaus priėjimo bet kokia kaina" spąstai**

- Kas daroma: bandote prisitaikyti prie kiekvieno mokinio individualiai, ruošiate skirtingas užduotis, medžiagą
- Kas nutinka: **fiziškai nebeįmanoma suspėti**, jaučiatės kalti, kad nespėjate visiems skirti pakankamai dėmesio.

Ar atpažįstate save šiose situacijose?

Atpažinote save? Nenusiminkite - tai rodo, kad Jūs nuoširdžiai rūpinatės savo mokiniais ir jų motyvacija! Tai puikus pagrindas judėti toliau. Prisiminkite seną kinų išmintį:
"Mokytojas gali atverti duris, bet įeiti mokinyi turi pats."

Šiuolaikiniai
motyvacijos iššūkiai

Z karta (gimę 1997-2012):

- Tai pirmoji tikrai skaitmeninė karta - jie neatsimena pasaulio be interneto
- Jų smegenys kitaip apdoroja informaciją - greitai, bet paviršutiniškai
- Dėmesį išlaiko 8-12 sekundžių epizodais

Alfa karta (gimę po 2012):

- Dar labiau priklausomi nuo technologijų
- Pirmenybę teikia vaizdinei informacijai
- Dar trumpesnis dėmesio išlaikymas - 4-8 sekundės

🎯 Ką tai reiškia mokymosi motyvacijai?

1. **"Kodėl?" karta.** Šiuolaikiniai mokiniai reikalauja prasmės. "Nes taip reikia" nebėra argumentas. Jie nori žinoti:
 - Kaip tai pritaikysiu realiame gyvenime?
 - Kuo tai man asmeniškai naudinga?
 - Kodėl tai svarbu dabar, ne kažkada ateityje?
2. **Greito atlygio poreikis.** Užaugę su momentiniais "laikais" ir širdutėmis socialiniuose tinkluose, jie sunkiai priima:
 - Ilgalaikius tikslus
 - Atidėtą rezultatą
 - Pastangų ir rezultato ryšį
3. **Multitasking'o iliuzija.** Jie įsitikinę, kad gali:
 - Klausytis pamokos
 - Bendrauti telefonu
 - Dar žiūrėti video (Nors neuromokslas įrodo, kad efektyvus multitasking'as neįmanomas)
4. **Personalizacijos poreikis.** Jie auga pasaulyje, kur:
 - Netflix siūlo filmus pagal jų skonį
 - Spotify kuria asmenišką grojaraščius
 - TikTok algoritmas "žino", kas jiems patinka, todėl standartizuotas mokymas jiems atrodo pasenęs.

💡 Įdomus faktas: nors Z ir Alfa kartų atstovai turi trumpesnį dėmesio išlaikymą kasdienėse situacijose, jie **gali valandų valandas koncentruotis į tai, kas jiems TIKRAI įdomu** (pvz., žaidimus ar pomėgius).

Tai rodo, kad problema ne jų gebėjime susikoncentruoti, o **mūsų gebėjime pateikti medžiagą taip**, kad ji būtų verta jų dėmesio.

🤔 Pamąstymui:

- Kaip galėtume išnaudoti natūralų šių kartų smalsumą?
- Kokius jų įpročius galėtume paversti mokymosi privalumais?
- Kaip suderinti jų poreikį greitam atlygiui su ilgalaikių mokymosi tikslų siekimu?

Dr. Jean Twenge, Z kartos tyrinėtoja, sako: ***"Tai nėra geresnė ar blogesnė karta - ji tiesiog kitokia. Ir mūsų užduotis - ne skųstis tais skirtumais, o išmokyti juos panaudoti mokymosi labui."***

🔍 Ką daryti mokytojui?

1. **Suprasti ≠ Pasiduoti.** Suprasti šių kartų ypatumus nereiškia visiškai pasiduoti jų diktuojamoms sąlygoms. Tai reiškia:
 - leškoti balanso
 - Adaptuoti metodus
 - Mokyti juos prisitaikyti prie realaus pasaulio
2. **Išnaudoti stiprybes:**
 - Technologinį meistriškumą
 - Gebėjimą greitai rasti informaciją
 - Atvirumą naujovėms
 - Kūrybiškumą
3. **Padėti įveikti silpnybes:**
 - Ugdyti koncentraciją
 - Mokyti gilaus mokymosi
 - Lavinti kantrybę

Truputis teorijos

1 Pirmas aukštas: FIZIOLOGINIAI POREIKIAI "Alkanas pilvas mokslui kurčias"

- Ar mokinys išsimiegojęs?
- Ar papusryčiavęs?
- Ar nėra ištroškęs? Kai pilvas gurgia garsiau nei mokytojas kalba, algebra tikrai neišs į galvą! 😊

2 Antras aukštas: SAUGUMAS "Išsigandusios smegenys nemąsto"

- Ar mokinys jaučiasi saugus klasėje?
- Ar nebijo suklysti?
- Ar žino, ko iš jo tikimasi? Kai bijai, kad tave išjuoks, teoremos įrodymas tampa paskutiniu rūpesčiu!

3 Trečias aukštas: PRIKLAUSYMAS "Pavieniai medžiai miško nesudaro"

- Ar mokinys jaučiasi klasės dalimi?
- Ar turi draugų?
- Ar jaučia mokytojo priėmimą? Net Einšteinas norėjo turėti su kuo per pertrauką pakalbėti!

4 Ketvirtas aukštas: SAVIVERTĖ "Aš galiu! (Gal. Turbūt. Tikiuosi...)"

- Ar mokinys tiki savo jėgomis?
- Ar gauna pripažinimą?
- Ar jaučiasi vertingas? Kai tiki savimi, net chemijos formulės atrodo įveikiamos!

5 Penktas aukštas: SAVIRAIŠKA "Dabar tai parodysiu, ką galiu!"

- Ar mokinys gali išreikšti save?
- Ar mato mokymosi prasmę?
- Ar gali siekti savo tikslų? Štai čia prasideda tikroji mokymosi magija! ✨

Poreikių piramidė

1. Fiziologiniams poreikiams:

- Leiskite atsigerti vandens pamokoje (muzikavimas, ypač pučiamaisiais instrumentais, išsausina gerkles)
- Įtraukite judesio pertraukėles (ypač svarbios po ilgo sėdėjimo prie instrumento)
- Vėdinkite klasę (garsas geriau sklinda tinkamai vėdinamoje patalpoje)

2. Saugumui:

- Sukurkite aiškias taisykles (instrumentų priežiūra, salės naudojimosi)
- Reaguokite į patirtį scenoje (aptarkite koncertų jaudulį, mokykite įveikimo strategijų)
- Padarykite klaidas "normaliu" muzikavimo proceso dalyku (ne katastrofa)

3. Priklausymui:

- Organizuokite ansamblines veiklas ir kolektyvinį muzikavimą
- Kurkite klasės muzikines tradicijas (reguliarūs klasės koncertai)
- Pastebėkite kiekvieno mokinio individualų muzikalumą ir stilių

4. Savivertei:

- Švenčiame mažas muzikines pergalės (naujo kūrinio įveikimą, technikos pagerinimą)
- Mokomės iš klaidų (analizuojame įrašus, tobuliname interpretaciją)
- Pastebime pastangas, ne tik galutinius atlikimo rezultatus

5. Saviraiškai:

- Suteikiame pasirinkimo laisvę repertuaro formavime
- Susiejame muzikinį mokymąsi su mokinių muzikiniu skoniu ir interesais
- Leidžiame būti kūrybiškiems (improvizuoti, kurti, interpretuoti)

🎵 **Mažos idėjos
dideliems pokyčiams
muzikos pamokose:**

1 Pirmasis raktelis: AUTONOMIJA

Pagalvokite apie savo sodą. Kas nutinka, kai augalą per daug kontroliuojate, per dažnai "taisote" jo šakeles, nuolat karpote?

Lygiai taip pat su mokiniais. Kai nuolat sakome "tu privalai", "tu turi", "daryk kaip liepta" – mes tarsi "karpome" jų vidinės motyvacijos šakeles.

Ką daryti vietoj to?

- Leiskite rinktis (net jei tai maži pasirinkimai)
- Paaiškinkite, kodėl kažkas svarbu
- Pripažinkite jų jausmus ("Suprantu, kad ši užduotis atrodo sunki...")

Savideterminacijos teorija (Ryan & Deci)

2 Antrasis raktelis: KOMPETENCIJA

Savideterminacijos teorija (Ryan & Deci)

Įsivaizduokite, kad bandote auginti augalą, kuris nuolat vysta. Ką darytumėte? Tikriausiai ieškotumėte, kokių maistinių medžiagų jam trūksta.

Mokinių motyvacija vysta, kai:

- Užduotys per sunkios
- Arba per lengvos
- Kai negauna konstruktyvaus grįžtamojo ryšio

Kompetencijos jausmas – tai ne "aš viską moku", bet "aš galiu išmokti". Tai tarsi tinkamas "maistas" motyvacijai.

3 Trečiasis raktelis: RYŠYS

Savideterminacijos teorija (Ryan & Deci)

Augalai skirtingai auga pagal tai, kokioje dirvoje jie pasodinti. Mūsų mokinių motyvacijos "dirva" – tai santykiai klasėje.

Ryšys reiškia:

- Priklausymo jausmą ("Aš čia svarbus")
- Saugumą ("Galiu klysti ir mokytis iš klaidų")
- Bendrumo jausmą ("Mes kartu mokomės")

🎯 Kaip tai veikia praktiškai muzikos mokyme?

Savideterminacijos teorija (Ryan & Deci)

Įsivaizduokite du muzikos pamokos scenarijus:

Scenarijus A: "Šiandien kiekvienas pademonstruosite etiudą. Kas nesugros bent 7, tas gaus papildomą namų darbą – dar vieną etiudą. Ir nepamirškite – nuo šio atsiskaitymo priklausys jūsų trimestro pažymys."

Scenarijus B: "Šiandien turėsime galimybę pasidalinti, kaip sekasi su etiudais. Galite pasirinkti, ar norite groti individualiai, ar duetu su draugu. Po atlikimo kartu aptarsime, kokius elementus pavyko įveikti, o ką dar reikėtų tobulinti. Aš tikiu, kad kartu atrasime geriausius sprendimus."

Pastebite skirtumą?

A scenarijus "užrakina" visus tris esminius muzikos mokymosi raktelius.

B scenarijus "atrankina":

- **Autonomiją** (pasirinkimas, kaip atlikti)
- **Kompetenciją** (galimybė pademonstruoti pažangą, ne tik galutinį rezultatą)
- **Ryšį** (bendras darbas, palaikanti atmosfera)

Muzikinio ugdymo specifika:

Savideterminacijos teorija (Ryan & Deci)

- Instrumento valdymo meistriškumas reikalauja tūkstančių kartojimo valandų
- Vidinis motyvacijos variklis ypač svarbus ilgalaikiai sėkmei
- Muzikiniame ugdyme svarbiausia ne tik technika, bet ir emocinė išraiška
- Autonomijos jausmas leidžia formuotis muzikiniam identitetui

Praktiniai patarimai muzikos mokytojams:

- Leiskite mokiniams dalyvauti repertuaro pasirinkime
- Kurkite galimybes improvizuoti ir eksperimentuoti
- Atkreipkite dėmesį į individualų progresą, ne tik standartus
- Skatinkite bendrą muzikavimą ir tarpusavio mokymąsi

🎯 "Dar ne" galia: C. Dweck siūlo pridėti žodelį "dar" prie neigiamų teiginių:

- "Aš nemoku" → "Aš dar nemoku"
- "Man nepavyksta" → "Man dar nepavyksta"
- "Per sunku" → "Kol kas per sunku"

★ Svarbu prisiminti:

- Augimo mąstysena nereiškia, kad visi gali pasiekti viską
- Tai reiškia, kad kiekvienas gali augti ir tobulėti
- Pastangos be strategijos neveikia – reikia mokytis efektyvių mokymosi būdų

Augimo mąstysena (Dweck)

Pažiūrėkime į du mokinius.

- **Marija sako: "Noriu geriau mokytis."**
- **Jonas sako: "Per artimiausias dvi savaites išmoksiu 20 naujų anglų kalbos žodžių ir galėsiu suprasti savo mėgstamo serialo dialogus be subtitrų."**

Kuris iš jų labiau tikėtina pasieks savo tikslą?

Edwin Locke ir Gary Latham, po 35 metų tyrimų ir daugiau nei 400 eksperimentų, atrado, kad tikslai yra tarsi GPS mūsų motyvacijai. Jie ne tik parodo kryptį, bet ir "įjungia" mūsų vidinius variklius.

Tikslų nustatymo teorija (Locke & Latham)

1. Tiksmai nukreipia dėmesį

- Kai žinai, kur eini, lengviau pastebėti reikiamus ženklus
- Smegenys automatiškai filtruoja, kas svarbu tikslui
- Mokiniys "užsiprogramuoja" pastebėti galimybes mokytis

2. Tiksmai aktyvuoja energiją

- Konkretus tikslas = konkreti energija
- Kuo aiškesnis tikslas, tuo lengviau mobilizuoti jėgas
- Smegenys mėgsta žinoti, kiek pastangų reikės

3. Tiksmai skatina atkaklumą

- Kai žinai, ko sieki, lengviau ištvirti sunkumus
- Aiškus tikslas padeda įveikti "nenoriu" momentus
- Progresas tampa matomas ir motyvuojantis

4. Tiksmai stimuliuoja strateginį mąstymą

- Konkretus tikslas verčia ieškoti konkrečių sprendimų
- Smegenys pradeda kurti veiksmų planus
- Atsiranda kūrybiškumas siekiant tikslo

 Keturi tikslų "stebuklai"

S - Specifinis

 "Geriau groti smuiku"

 "Išmokti teisingai atlikti staccato techniką 3 kūrinuose per savaitę"

 Tikslų "SMART" formulė mokykloje:

M - Matuojamas

 "Daugiau repetuoti"

 "Repetuoti instrumento valdymą 30 minučių kasdien, 5 dienas per savaitę"

A - Ambicingas, bet pasiekiamas

 "Tapti geriausiu muzikantu mokykloje"

 "Paruošti ir sėkmingai atlikti vieną sudėtingesnio lygio kūrinį iki semestro pabaigos"

R - Realistiškas

 "Išmokti visus muzikinius stilius"

 "Įvaldyti 3 skirtingus baroko muzikos ornamentus per mėnesį"

T - Terminuotas

 "Kada nors sugroti Čaikovskio koncertą"

 "Iki metų galo paruošti pirmą Čaikovskio koncerto dalį koncertiniam atlikimui"

Jūsų priemonės pagalbininkai

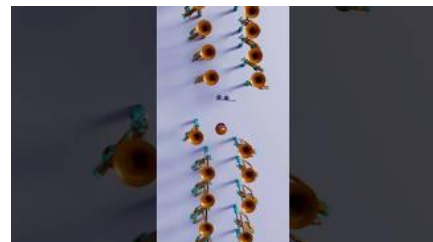
1. "Šiandien mes ne tik mokomės - mes atrandame. Ir žinote ką? Manau, bus įdomu!"
2. "Pamenu, kai pats/pati pirmą kartą supratau šią temą - tai buvo tarsi įsijungė šviesa. Pažiūrėkime, kas įsižiebs jums."
3. "Kartais sunkiausia yra pradėti. Bet mes pradėsime kartu, ir aš jums padėsiu."
4. "Klaidos? O taip, jos bus mūsų draugės. Kiekviena klaida - tai dar vienas būdas išmokti."
5. "Žinau, kad kai kurie galvojate 'kada tai man pravars?' Šiandien parodysiu - ir nustebsite!"
6. "Įsivaizduokite, kad esate detektyvai, o šios pamokos tema - mįslė, kurią kartu įminsime."
7. "Kas pasiruošęs šiandien sužinoti kažką, ko niekada anksčiau nežinojo? Aš tai tikrai pasiruošęs/usi!"
8. "Šią temą galima suprasti daugybe būdų. Pažiūrėkime, koks būdas geriausiai tiks jums."
9. "Kartais tai, kas atrodo sudėtinga, yra tiesiog nepažįstama. Šiandien tai taps jūsų draugu."
10. "Žinote, kas yra superherojų galia? Žinios! O šiandien mes jų įgysime dar daugiau."

Pradėkime nuo frazių

1. **"Paslaptinis vokas"** (Ant mokytojo stalo guli vokas su intriguojančiu turiniu. Tik aktyviai dalyvavę pamokoje sužinos, kas jame yra.)
2. **"Istorijos tęsinys"** (Mokytojas pradeda įdomią istoriją, bet sustoja pačioje įdomiausioje vietoje. Pabaigą sužinos tik po sėkmingai atliktos užduoties.)
3. **"QR kodo mįslė"** (Pamokos pradžioje rodomas QR kodas. Jame užkoduota kažkas juokingo/įdomaus, bet jį atidaryti galės tik tie, kurie surinks tam tikrą taškų skaičių pamokoje.)
4. **"Mokytojo nuotrauka iš vaikystės"** (Mokytojas turi nuotrauką, kurioje jis/ji daro kažką juokingo/netikėto vaikystėje. Pažada parodyti, jei klasė pasieks užsibrėžtą tikslą.)
5. **"Magiška dėžutė"** (Ant stalo stovi dekoruota dėžutė. Mokiniai žino, kad joje yra kažkas netikėto, bet ją atidaryti galės tik kai visa klasė pasieks tam tikrą rezultatą.)

ŽAISMINGOS MOTYVACINĖS TECHNIKOS

Kokie keisti instrumentai...

Pristatysiu save
ir Alfonso

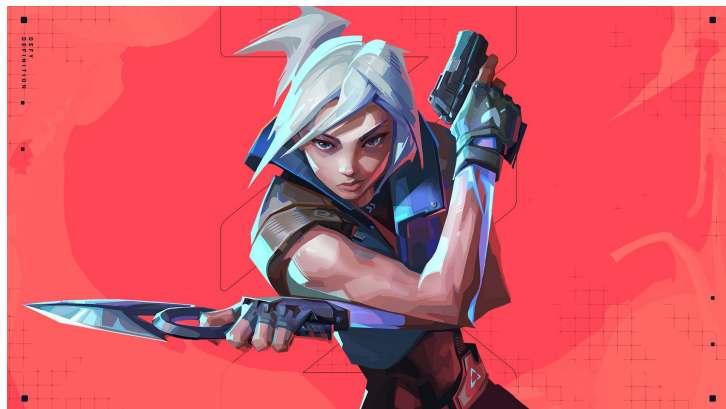
Atidengsiu tik
motyvuotiems

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.
- 7.

Atidengsiu tik uždavusiems klausimų per
pamoką

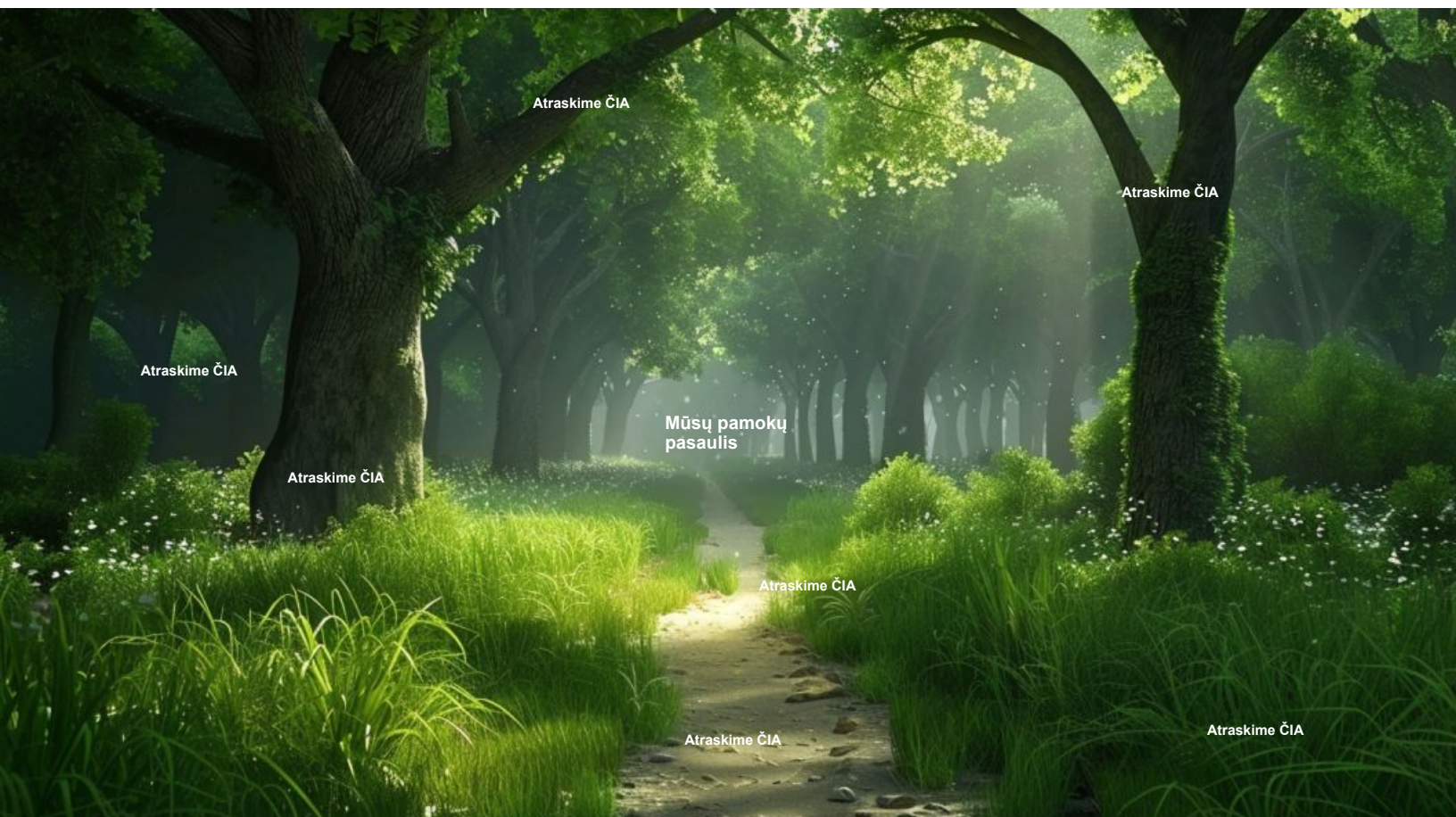
8. Call of Duty: Warzone
9. EA FC 24
10. Apex Legends

2024 m. populiariausi. O
kiek žinote šių žaidimų?

1. **"Muzikinis pažadas"** (Jei pamoka pavyks puikiai, paskutines 2 minutes mokytojas atliks mini karaoke pasirinktą dainą arba leis mokiniams pasirinkti foninę muziką kitai pamokai.)
2. **"Laiko kapsulė"** (Mokytojas turi užklijuotą laiko kapsulę su kažkuo įdomiu iš praeities. Ją atidarys, kai klasė įveiks visas pamokos užduotis.)
3. **"Mokytojo talentas"** (Mokytojas pažada parodyti savo slaptą talentą - pvz., žongliruoti, piešti karikatūras ar rodyti kortų triukus - jei klasė aktyviai dirbs.)
4. **"Mįslių grandinė"** (Kiekviena teisingai atlikta užduotis atrakina užuominą apie didžiąją pamokos pabaigos mįslę. Visos užuominos sudaro galvosūkį.)
5. **"Paslaptįsiasis svečias"** (Mokytojas užsimena, kad į kitą pamoką ateis ypatingas svečias, bet jo tapatybė bus atskleista tik jei šios pamokos tikslai bus pasiekti.)

ŽAISMINGOS MOTYVACINĖS TECHNIKOS

PASTANGŲ ŽENKLAI

- 1. "Nepalaužiamas" (nepasiduoda susidūręs su iššūkiais)
- 2. "Energijos bomba" (aktyviai dalyvauja visą pamoką)
- 3. "Atkaklus alpinistas" (įveikia sudėtingas užduotis)
- 4. "Antrasis kvėpavimas" (grįžta prie užduoties po nesėkmės)
- 5. "Kantrybės meistras" (dirba nuosekliai ir ramiai)

PAGALBOS KITIEMS ŽENKLAI

- 1. "Gelbėtojas" (padeda kitiems, kai stringa)
- 2. "Įkvėpėjas" (motyvuoja klasės draugus)
- 3. "Komandos ramstis" (puikiai dirba grupėje)
- 4. "Mokytojas-savanoris" (mielai paaiškina kitiems)
- 5. "Draugiškas mentorius" (padeda naujiems mokiniams)

MĄSTYMO ŽENKLAI

- 1. "Minčių žaibas" (greitai generuoja idėjas)
- 2. "Giluminis naras" (užduoda gilius klausimus)
- 3. "Detektyvas" (ieško papildomos informacijos)
- 4. "Kritinis protas" (gerai analizuoja)
- 5. "Išradėjas" (randa originalius sprendimus)

PROGRESO ŽENKLAI

- 1. "Šuolis aukštyn" (ryškus pagerėjimas)
- 2. "Nuoseklus kopėjas" (pastovus tobulėjimas)
- 3. "Proveržio meistras" (įveikė sudėtingą temą)
- 4. "Rekordų laužytojas" (pranoko savo ankstesnius rezultatus)
- 5. "Augimo žvaigždė" (nuolat tobulėja)

KŪRYBIŠKUMO ŽENKLAI

- 1. "Idėjų generatorius" (siūlo originalias mintis)
- 2. "Menų meistras" (kūrybiškai pristato darbus)
- 3. "Vaizduotės virtuožas" (originaliai sprendžia problemas)
- 4. "Istorijų kūrėjas" (įdomiai pateikia informaciją)
- 5. "Inovacijų pionierius" (išbando naujus metodus)

ORGANIZACINIAI ŽENKLAI

- 1. "Laiko valdytojas" (puikiai planuoja laiką)
- 2. "Tvarkos meistras" (organizuotas ir sistemingas)
- 3. "Projekto architektas" (gerai struktūruoja darbus)
- 4. "Užduočių žonglierius" (susitvarko su keliais darbais)
- 5. "Planavimo ekspertas" (puikiai organizuoja veiklas)

“Ženkleliai”

“Ženkleliai”

SPECIALŪS ŽENKLAI

1. "100 dienų be praleidimų" (lankomumo ženklas)
2. "Mėnesio pažanga" (didžiausia pažanga per mėnesį)
3. "Klasės siela" (prisideda prie geros atmosferos)
4. "Metų šuolis" (didžiausia metų pažanga)
5. "Auksinė mintis" (pateikė ypač vertingą įžvalgą)

LAIPSNIAI

1. Naujokas → Mokinys → Pažengęs → Ekspertas → Meistras
2. Smalsautojas → Tyrinėtojas → Atradėjas → Išradėjas → Genijus
3. Pradedantysis → Keliautojas → Žinovas → Virtuozas → Legenda

PAPILDOMI PATARIMAI:

- Leisti mokiniams siūlyti naujus ženklus
- Kurti laikinus ženklus specialiems projektams
- Derinti individualius ir grupinius ženklus
- Reguliariai atnaujinti ženklų sistemą
- Turėti "slaptuosius" ženklus už netikėtus pasiekimus

1. **"Žinių medis"**
 - Kiekvienas mokinys turi savo virtualų medį
 - Už išmoktas temas atsiranda nauji lapai ir šakos
 - Skirtingos šakos = skirtingos dalyko temos
 - Žydintys žiedai = aukščiausi pasiekimai
 - Medžių miškas klasės sienoje rodo bendrą progresą
2. **"Klasės teritorijos"**
 - Klasės žemėlapis padalintas į zonas (pagal temas)
 - Mokiniai "užkariauja" teritorijas išmokdami temas
 - Galima kurti sąjungas sudėtingoms užduotims
 - Skirtingos teritorijos turi skirtingus iššūkius
 - "Bonus" teritorijos už papildomas užduotis
3. **"Herojų akademija"**
 - Mokiniai kuria savo mokymosi herojus
 - Gali pasirinkti specializaciją (mokslininkas, menininkas, etc.)
 - Renka patirties taškus už užduotis
 - Gauna naujus "įgūdžius" (privilegijas klasėje)
 - Gali formuoti "gildijas" grupiniams projektams

“Ženkleliai”

“Auginti lygį”

4. "Misijų lenta"

- Kasdienės, savaitinės ir mėnesinės užduotys
- Skirtingo sudėtingumo misijos
- "Boss" užduotys (kontroliniai darbai)
- Slaptos misijos už papildomus taškus
- Komandinės misijos visai klasei

5. "Ženklų kolekcija"

- Skirtingi ženklukai už skirtingus pasiekimus
- Reti ženklai už ypatingus pasiekimus
- Kolekcijos rodomos klasės "šlovės lentoje"
- Galimybė "atrakinti" naujus ženklus
- Sezoniniai ženklai (pvz., prieš atostogas)

6. "Klasės arena"

- Savaitiniai draugiški "turnyrai"
- Komandų formavimas užduotims
- Taškų rinkimas už aktyvumą
- Specialūs "power-ups" už gerą elgesį
- Sezoniniai čempionatai

"Auginti lygį"

Kas yra gilus mokymasis?

Gilus mokymasis – tai mokymosi būdas, kai mokinys ne tik įsimena informaciją, bet ir:

- Suvokia gilumines prasmes ir ryšius
- Sieja naujas žinias su jau turimomis
- Ieško praktinio pritaikymo
- Kelia gilesnius klausimus
- Kuria naujas įžvalgas

Priešingybė giliam mokymuisi yra paviršutiniškas mokymasis, kai:

- Informacija tik įsiminama
- Mokomasi "atmintinai"
- Siekiama tik išlaikyti testą
- Nesuvokiama platesnė prasmė
- Nematomi ryšiai tarp temų

1. "Klausiančioji klasė" metodas

Kaip įgyvendinti:

- Pradėkite pamoką ne atsakymais, o klausimais
- Mokykite formuluoti giluminius klausimus:
 - "Kas būtų, jeigu...?"
 - "Kaip tai susiję su...?"
 - "Kodėl tai svarbu...?"
- Sukurkite "Klausimų sieną", kur kaupiami mokinių klausimai

Nauda:

- Skatina kritinį mąstymą
- Ugdo smalsumą
- Kuria ryšius tarp temų

2. "Minčių žemėlapis" technika

Kaip įgyvendinti:

- Centrinė tema apsupta susijusiomis sąvokomis
- Mokiniai braižo ryšius tarp skirtingų elementų
- Reguliariai papildo žemėlapij naujomis žiniomis
- Naudoja spalvas ryšiams žymėti
- Prideda realaus gyvenimo pavyzdžius

Nauda:

- Vizualizuoja žinių tinklą
- Parodo sąsajas
- Padeda sisteminti informaciją

3. "Mokau kitus" metodas

Kaip įgyvendinti:

- Mokiniai tampa mokytojais
- Paruošia mini pamoką klasės draugams
- Turi paaiškinti temą savo žodžiais
- Sukuria užduotis kitiems
- Atsako į klausimus

Nauda:

- Stiprina supratimą
- Ugdo komunikacijos įgūdžius
- Skatina gilesnį temos išmanymą

4. "Realaus pasaulio laboratorija"

Kaip įgyvendinti:

- Siejama teorija su kasdiene patirtimi
- Mokiniai renka pavyzdžius iš savo aplinkos
- Fotografuoja/filmuoja realius pavyzdžius
- Atlieka eksperimentus namuose
- Kuria praktines užduotis

Nauda:

- Parodo žinių pritaikomumą
- Didina motyvaciją
- Gerina įsiminimą

5. "Refleksijos dienoraštis"

Kaip įgyvendinti:

- Kiekvienos temos pabaigoje 5-10 min. refleksijai
- Mokiniai rašo:
 - Ką naujo sužinojo
 - Kas nustebino
 - Su kuo tai susiję
 - Kur galės pritaikyti
 - Kokie klausimai kilo

Nauda:

- Stiprina metakogniciją
- Padeda įtvirtinti žinias
- Ugdo savirefleksijos įgūdžius

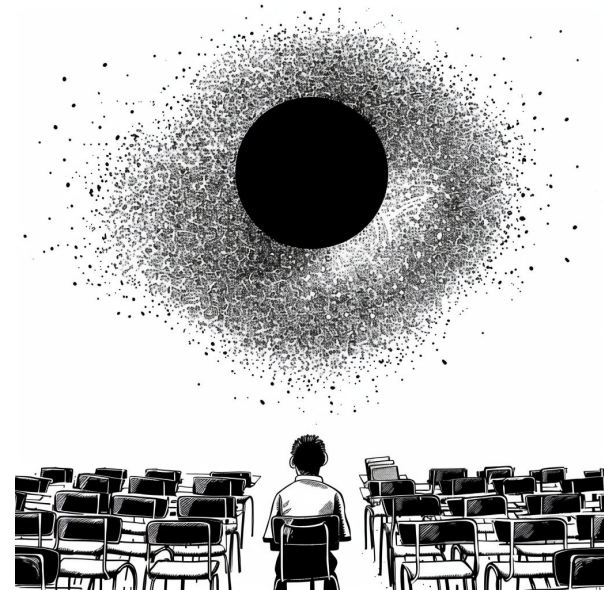
1. "Minčių medžiotojas" (2-3 min.)

Kaip įgyvendinti:

- Pradėkite pamoką 2 minučių tylos pratimu
- Mokiniai užsimerkia ir "medžioja" atklydusias mintis
- Kiekvieną mintį įsivaizduoja kaip debesėlį ir jį paleidžia
- Po pratimo trumpai aptaria, kiek minčių "sugavo"

Nauda:

- Padeda nusiraminti ir susikonscentruoti
- Moko atpažinti minčių klajonę
- Gerina sąmoningumą

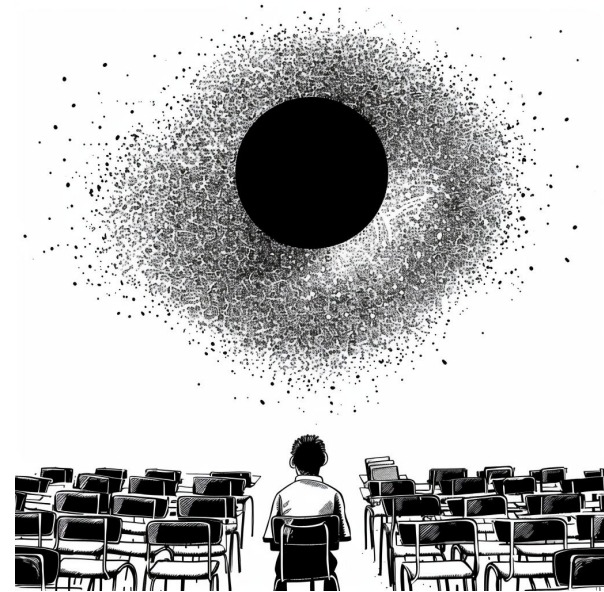
2. "5-4-3-2-1 Juslių žaidimas" (1-2 min.)

Kaip įgyvendinti: Prieš sudėtingą užduotį paprašykite mokinių pastebėti:

- 5 dalykus, kuriuos jie mato
- 4 dalykus, kuriuos jaučia
- 3 garsus, kuriuos girdi
- 2 kvapus, kuriuos užuodžia
- 1 skonį, kurį jaučia

Nauda:

- Gražina dėmesį į esamą momentą
- Sumažina nerimą
- Paruošia smegenis susikaupti

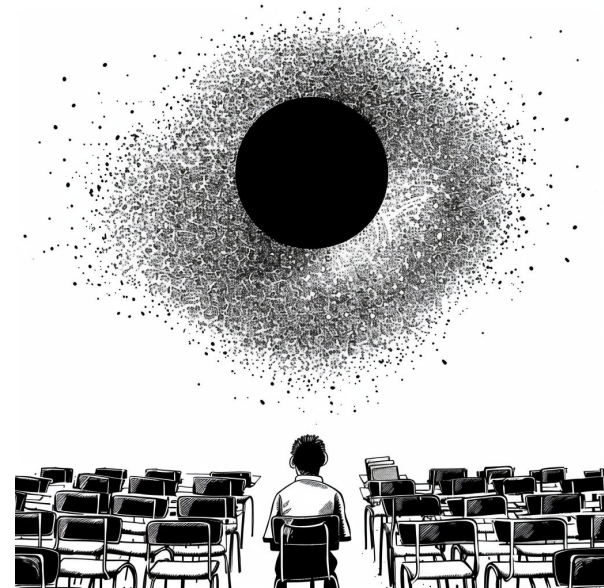
3. "Mikropertraukos metodas" (integruojama į pamoką)

Kaip įgyvendinti:

- Kas 20 minučių įterpkite 20 sekundžių pertrauką
- Mokiniai atlieka paprastą veiksmą:
 - Pažiūri pro langą į tolį
 - Atlieka kelis gilus kvėpavimo pratimus
 - Pasitempia ar pasimuisto
 - Užsimerkia ir paskaičiuoja iki 20

Nauda:

- Atgaivina smegenis
- Sumažina akių nuovargį
- Gerina informacijos įsisavinimą

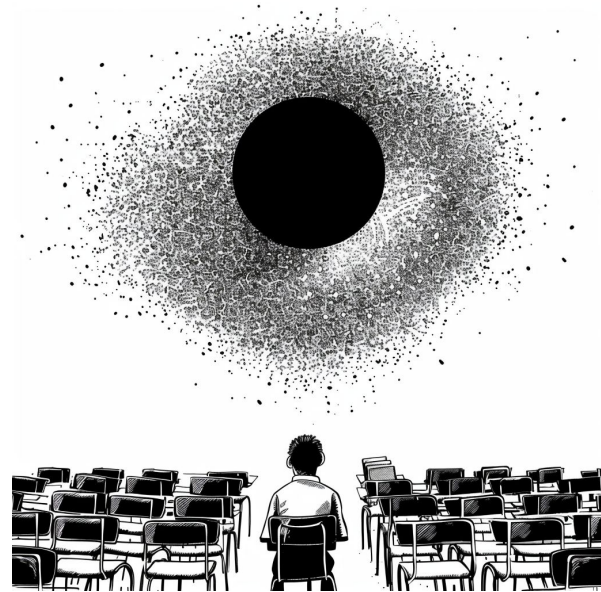
4. "Vieno dalyko metodas" (5-10 min. užduotims)

Kaip įgyvendinti:

- Duokite užduotį su aiškiu laiko limitu
- Mokiniai pašalina visus nereikalingus daiktus nuo stalo
- Susitarkite dėl "vieno dalyko taisyklės" - tuo metu dirbame TIK šią užduotį
- Stebime laiką ir aptariame, kada dėmesys nukrypo

Nauda:

- Moko darbui su laiko limitais
- Ugdo gebėjimą dirbti be trukdžių
- Stiprina valios raumenį

Kodėl mes darome tai, ką darome muzikinėje veikloje?

Įsivaizduokite du mokinius, besimokančius groti tą patį kūrinį.

Matas repetuoja, nes už kiekvieną tinkamai paruoštą kūrinį tėvai žada nupirkti bilietą į jo mėgstamos grupės koncertą. Kiekvieną kartą, kai mokytojas pagiria, jis artėja prie apdovanojimo.

Ieva repetuoja, nes ją tiesiog užbūrė šis kūrinys. Ji negali sulaukti, kada išmoks visas techniškai sudėtingas vietas, nes nori pajusti, kaip muzika skamba tobulai atliekama. Ji pasineria į interpretacijos detales.

Abu repetuoja tą patį kūrinį – bet jų motyvacija visiškai skirtinga.

Muzikinės motyvacijos kontrastas:

Išorinė motyvacija (Matas):

- Groja dėl apdovanojimų, įvertinimų, pagyrimų
- Muzikavimas tampa priemone kitam tikslui pasiekti
- Dažnai nutrūksta, kai nebelieka išorinio pastiprinimo
- Koncentruojasi į tai, kas "matoma" ir vertinama

Vidinė motyvacija (Ieva):

- Groja dėl muzikos teikiamo malonumo
- Muzikavimas tampa tikslu savaime
- Išlieka net susidūrus su sunkumais
- Gilesnis įsitraukimas į muzikos esmę ir interpretaciją

Vidinė motyvacija – tai tarsi vidinis variklis. Tai noras kažką daryti todėl, kad:

- Tai įdomu
- Tai teikia malonumą
- Tai atrodo prasminga
- Tai kelia smalsumą

Tai kaip sodininkas, kuris prižiūri savo sodą ne dėl to, kad kas nors jį verčia, bet todėl, kad jam patinka matyti, kaip auga augalai, patinka procesas, patinka rezultatas.

Išorinė motyvacija – tai tarsi išorinis variklis. Tai noras kažką daryti dėl:

- Apdovanojimų
- Pažymių
- Kitų žmonių pritarimo
- Bausmių vengimo

Tai kaip sodininkas, kuris prižiūri sodą tik todėl, kad už tai gauna atlygį, arba bijo bausmės, jei neprižiūrės.

Kaip tai veikia mokykloje?

Vidinės motyvacijos pavyzdžiai:

- Mokinys sprendžia papildomas matematikos užduotis, nes jam įdomu
- Skaito istoriją, nes žavisi praeities įvykiais
- Mokosi programuoti, nes nori sukurti savo žaidimą
- Tyrinėja gamtą, nes jam įdomu, kaip viskas veikia

Išorinės motyvacijos pavyzdžiai:

- Mokosi, kad gautų gerą pažymį
- Daro namų darbus, kad nebartų tėvai
- Stengiasi, kad gautų pagyrimus
- Dalyvauja konkursuose dėl prizų

☀ Svarbu suprasti:

1. Abu motyvacijos tipai yra normalūs ir reikalingi
2. Išorinė motyvacija gali būti pradinis taškas
3. Ilgainiui geriausia, kai išorinė motyvacija "perauga" į vidinę

Pavyzdys. Mokinys pradeda mokytis anglų kalbos, nes tėvai žada už gerus pažymius nupirkti naują telefoną (išorinė motyvacija). Bet pamažu atranda, kad su anglų kalba gali žiūrėti įdomius YouTube video, bendrauti su užsienio draugais žaidimų platformose, suprasti dainų tekstus. Taip išorinė motyvacija natūraliai virsta vidine.

APDOVANOJIMŲ SISTEMA 🏆

A) Materialūs apdovanojimai:

- Lipdukai ir žvaigždutės
- KADA: Pradinėse klasėse
- KAIP: Už konkrečius pasiekimus
- DAŽNUMAS: Ne per dažnai, kad nenusidėvėtų
- Privilegijų kortelės
- "Galiu pasirinkti vietą klasėje"
- "Galiu praleisti vieną namų darbą"
- "Galiu padėti mokytojui"

B) Socialiniai apdovanojimai:

- Vieši pagyrimai
- KAIP: Konkretūs ir už pastangas
- PAVYZDYS: "Matau, kad įdėjai daug darbo į šį projektą"
- Atsakomybės suteikimas
- Klasės kapitonas
- Projekto vadovas
- Mokytojo padėjėjas

Pradžia - išorinė motyvacija

PROGRESO VIZUALIZACIJA

A) Individualūs progreso žemėlapiai:

- Kopimas į kalną
- Kiekviena pakopa = konkretus pasiekimas
- Vizualus progresas
- Aiškūs tikslai
- Pasiekimų medis
- Šakelės = skirtingos veiklos
- Lapai = pasiekimai
- Vaisiai = ypatingi laimėjimai

B) Klasės progreso sistemos:

- Komandų varžytuvės
- Trumpi periodai (1-2 savaitės)
- Aiškūs kriterijai
- Keičiamos komandos
- "Klasės termometras"
- Bendri klasės tikslai
- Vizualus progresas
- Kolektyvinė atsakomybė

Pradžia - išorinė motyvacija

VERTINIMO STRATEGIJOS

A) Tarpiniai vertinimai:

- Progreso taškai
 - a. Už pastangas
 - b. Už tobulėjimą
- Kaupiamieji balai
- Galimybė taisyti
- Įvairios veiklos

B) Alternatyvūs vertinimai:

- "Žalieji taškai" už:
 - a. Aktyvumą
 - b. Pagalbą kitiems
 - c. Papildomas užduotis
- Papildomi balai
 - a. už iniciatyvą
 - b. Specialios užduotys
 - c. Kūrybiški projektai

Pradžia - išorinė motyvacija

KONKURENCIJOS ELEMENTAI 🏃

A) Individualios varžybos:

- Asmeniniai iššūkiai
- "Įveik save"
- Savaitės tikslai
- Progreso lentelės

B) Grupinės varžybos:

- Trumpi projektai
- Aiškūs terminai
- Konkretūs tikslai
- Besikeičiančios grupės

Pradžia - išorinė motyvacija

PRAKTINIAI PATARIMAI 💡

A) Kaip išlaikyti balansą:

- 3:1 taisyklė
 - a. 3 pozityvūs pastiprimai
 - b. 1 konstruktyvi kritika
- Rotacijos principas
- Keisti motyvavimo būdus
- Atnaujinti sistemas
- Įtraukti naujoves

B) Ko vengti:

- Per dažnų apdovanojimų
- Nenuspėjamų sistemų
- Neteisingos konkurencijos
- Viešo lyginimo

Pradžia - išorinė motyvacija

AUTONOMIJOS STIPRINIMAS

Tikslas - vidinė motyvacija

A) Pasirinkimo galimybės:

- Leisti rinktis:
 - a. Užduočių atlikimo būdą
 - b. Projektų temas
 - c. Pristatymo formą
 - d. Darbo tempą

B) Sprendimų priėmimas:

- Įtraukti mokinius į:
 - a. Klasės taisyklių kūrimą
 - b. Pamokų planavimą
 - c. Vertinimo kriterijų nustatymą

PRASMĖS KŪRIMAS

Tikslas - vidinė motyvacija

A) Siejimas su realiu gyvenimu:

- Parodyti pritaikomumą:
 - a. "Štai kaip tai naudoja mokslininkai..."
 - b. "Taip tai pravers jūsų mėgstamame..."
 - c. "Pagalvokite, kur matote tai kasdienybėje..."

B) Asmeninės reikšmės atskleidimas:

- Klausimai refleksijai:
 - a. "Kaip tai susiję su tavo pomėgiais?"
 - b. "Kur galėtum tai panaudoti?"
 - c. "Kas tau čia atrodo įdomiausia?"

SMALSUMO ŽADINIMAS 🔍

Tikslas - vidinė motyvacija

A) Klausimai vietoj atsakymų:

- Skatinti tyrinėjimą:
 - a. "Kaip manai, kas nutiktų, jei...?"
 - b. "Kokius dar būdus matai...?"
 - c. "Kas būtų, jeigu...?"

B) Tyrinėjimo erdvės:

- Sukurti galimybes:
 - a. Eksperimentuoti
 - b. Klysti ir bandyti iš naujo
 - c. Atrasti savarankiškai

KOMPETENCIJOS JAUSMO UGDYMAS 💪

Tikslas - vidinė motyvacija

A) Optimalūs iššūkiai:

- Užduotys "už komforto zonos ribų":
 - a. Ne per lengvos
 - b. Ne per sunkios
 - c. Su pagalbos galimybe

B) Progreso matomumas:

- Padėti mokiniams pastebėti:
 - a. Mažus žingsnius
 - b. Asmeninį tobulėjimą
 - c. Įgytus įgūdžius

POZITYVI MOKYMOSI APLINKA 🌈

Tikslas - vidinė motyvacija

A) Klaidų normalizavimas:

- Kurti saugią aplinką:
 - a. "Klaidos = mokymosi galimybės"
 - b. Dalintis savo klaidų istorijomis
 - c. Švęsti "geriausias klaidas"

B) Bendradarbiavimo kultūra:

- Skatinti:
 - a. Tarpusavio pagalbą
 - b. Žinių dalijimąsi
 - c. Bendrą atradimų džiaugsmą

PRAKTINĖS STRATEGIJOS 💡

Tikslas - vidinė motyvacija

A) "Aš dar nežinau" kultūra:

- Vietoj "nemoku" sakome "dar nemoku"
- Vietoj "sunku" - "dar reikia pasimokyti"
- Vietoj "nepavyko" - "ką galiu padaryti kitaip?"

B) Mokymosi detektyvai:

- Mokiniai tampa:
 - a. Tyrinėtojais
 - b. Atradėjais
 - c. Ekspertais savo srityje

REFLEKSIJOS SKATINIMAS 🤔

Tikslas - vidinė motyvacija

A) Reguliarūs aptarimai:

- Klausimai:
 - a. "Kas šiandien nustebino?"
 - b. "Ką norėtum ištirti giliau?"
 - c. "Koks atradimas pradžiugino?"

B) Mokymosi dienoraščiai:

- Fiksuoti:
 - a. Atradimus
 - b. Klausimus
 - c. "Aha!" momentus

ASMENINIŲ TIKSLŲ KULTŪRA 🎯

Tikslas - vidinė motyvacija

A) Tikslų formulavimas:

- Mokyti kurti:
 - a. Asmeninius tikslus
 - b. Mokymosi planus
 - c. Tobulėjimo žemėlapius

B) Progreso šventimas:

- Pripažinti:
 - a. Pastangas
 - b. Tobulėjimą
 - c. Atkaklumą

1. **STOVINTYS VIETOJE ("Stoties laukėjai")**
 - Laukia išorinės iniciatyvos
 - Reikia nuolatinio "aptarnavimo"
 - Vengia savarankiškų sprendimų
2. **TRUMPŲ DISTANCIJŲ ĖJIKAI ("Sprinteriai")**
 - Greitai užsidega
 - Trumpalaikis entuziazmas
 - Greitai praranda susidomėjimą
3. **SAVARANKIŠKI KELIAUTOJAI ("Tyrinėtojai")**
 - Vidinė motyvacija
 - Mėgsta autonomiją
 - Patys ieško sprendimų
4. **GRUPINIAI KELIAUTOJAI ("Komandos žaidėjai")**
 - Gerai dirba grupėje
 - Motyvuoja kitus
 - Reikia socialinės sąveikos
5. **ZIGZAGINIAI KELIAUTOJAI ("Eksperimentuotojai")**
 - Netiesinis mokymosi kelias
 - Mėgsta bandyti įvairius metodus
 - Kartais "nuklysta", bet grįžta
6. **MARATONO BĖGIKAI ("Sistemininkai")**
 - Nuoseklūs
 - Orientuoti į ilgalaikius tikslus
 - Gerai planuoja

Mopsio lygiai

Pabaigai - viskas yra daug sudėtingiau

Ledas skyla, bet dar labai tvirtai laiko...

Panagrinėkime ženklus, kurie ... kelia nerimą dėl mokyklos ateities, dėl mokyklos sėkmės

Mokykla evoliucionuoja. ?.

- Pradinis
- pagrindinis
- vidurinis
- aukštesnysis/profesinis
- aukštasis

- mokėti perskaityti ir mokėti rašyti
- gauti profesiją
- suprasti pasaulį/literatūrą/filosofiją/gamtą...
- Užaugti brandžiu žmogumi
- Išmokti nuolat mokytis

Kiek gi visokių profesijų tavęs laukia? Kaip pasirinkti

Startuolio, internetinių svetainių kūrimo įrankio „Zyro“ personalo vadovė Ingrida Barienė atkreipia dėmesį, kad rinktis profesiją šiuolaikiniam **žmogui kartais tenka ir ne vieną kartą**, todėl tai aktualu ne tik moksleiviams. „Nors esame IT įmonė, ne visi mūsų darbuotojai yra baigę IT mokslus. Žmonės migruoja tarp skirtingų profesinių sričių, mokosi naujų dalykų, persikvalifikuoja, o patirtį iš ankstesnių darbų sėkmingai panaudoja ir vėliau“

[Šaltinis](#)

MUKIS

MOKINIŲ UGDYMO KARJERAI
INFORMACINĖ SVETAINĖ

<http://www.mukis.lt/>

Renkuosi karjeros kelią

<http://www.euroguidance.lt/>

www.kastu.lt

Traukinys nenuvažiavo – stojimai dar vyksta!

**ŽURNALAS
Kur stoti 2022**

Kuo būti

<https://www.kurstoti.lt/>

**Neprivalai būti turtingas ir žinomas, kad
būtum laimingas**

Tai ne ateities, tai jau dabarties
profesija. O kur jos galima išmokti?

Kaip Jums tokia profesija: **Instagram Story
teller**. Arba:

- Nuomonės formuotojas
- Kompiuterinių žaidimų kūrėjas
- Vlogeriai/tinklaraštininkai (pvz. Skirmantas Malinauskas...)
- Didelių online grupių administratoriai
- Automobilių/dronų valdytojai, dronų kariai....

Sunerimti turi...

1. Vairuotojai: automatinio vairavimo technologijos gali pakeisti sunkvežimių, taksi ir viešojo transporto vairuotojus.
2. Operatoriai skambučių centruose: DI gali atsakyti į klientų užklausas, atlikti užsakymus ir spręsti problemas be žmogaus įsikišimo.
3. Buhalterija ir apskaita: DI jau dabar gali automatizuoti daugybę buhalterinės apskaitos užduočių, tokių kaip duomenų įvedimas, sąskaitų išrašymas ir netgi kai kurių finansinių ataskaitų analizę.
4. Teisininkai (dokumentų analizė): DI gali automatizuoti dokumentų peržiūrą ir informacijos ieškojimą, kurie yra laiko reikalaujantys uždaviniai teisinėje profesijoje.
5. Žurnalistai (pranešimų rašymas): jau yra DI programos, kurios gali generuoti paprastas naujienas ir ataskaitas apie sporto rezultatus, finansų rinkas ar orų prognozes.
6. Gamintojai ir surinkėjai: automatizacija ir robotika jau seniai naudojamos gamybos linijose, ir DI tik dar labiau pagreitins šių darbo vietų automatizavimą.
7. Receptų pildytojai ir farmacijos technikai: DI gali padėti automatizuoti vaistų dozavimą, etikečių spausdinimą ir klientų aptarnavimą vaistinėse.
8. Anketų duomenų analitikai: DI gali analizuoti didelius duomenų kiekius, atlikti sudėtingas analizes ir generuoti išvadas, kurios anksčiau reikalavo žmogiškojo dėmesio.

Tai ne ateities, tai jau dabarties profesija. O kur jos galima išmokti?

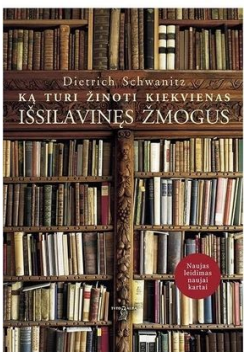
Kaip Jums tokia profesija: muzikos edukatoriaus-influencerio. Arba:

- Muzikos turinio kūrėjas
- Specializuotų muzikos programėlių kūrėjas
- Muzikos vlogeriai/tinklaraštininkai
- Virtualių muzikos bendruomenių vadovai
- Garso efektų ir muzikos bibliotekų kūrėjai...

Sunerimti turi...

1. **Muzikos technikai:** dirbtinis intelektas gali derinti instrumentus, koreguoti klaidas įrašuose ir netgi atlikti bazinį garso valdymą koncertų metu.
2. **Muzikos transkripcijos specialistai:** DI jau gali transkribuoti melodijas ir akordus iš įrašų beveik tokiu pat tikslumu kaip žmogus.
3. **Muzikos teorijos mokytojai:** DI gali analizuoti muzikos kūrinius, identifikuoti harmoninius procesus ir pateikti analizę studentams.
4. **Įprastiniai aranžuotojai:** DI programos gali sukurti orkestracijas ir aranžuotes skirtingoms sudėtims pagal pagrindinę melodiją.
5. **Akompaniatoriai:** jau yra DI programos, kurios gali akompanuoti solistams, prisitaikydamos prie jų tempo ir interpretacijos niuansų.
6. **Muzikos gamybos specialistai:** automatizacija ir DI vis labiau perima miksavimo, masteringo ir garso koregavimo procesus.
7. **Repertuaro kuratoriai:** DI gali sudaryti personalizuotus grojaraščius pagal klausytojo skonį ir netgi mokymosi poreikius.
8. **Pradinio lygio kompozitoriai:** DI gali kurti paprastesnius muzikinius kūrinius pagal nustatytus stilius, nuotaikas ar žanrus.

Mes turime tiek daug papasakoti savo vaikams... Ir kad tai liktų ne tik bibliotekose ar atmintukuose, bet žmonėse

- Kiek visko daug papasakoti apie Europą;
- Kiek daug visko parodyti apie meną;
- Kiek daug atrasti apie muziką;
- Kiek daug pamokyti apie mąstymą;
- Kiek daug išlavinti gebėjimus....

Daugiau įžvalgų ir idėjų paskaitykite šioje knygoje

Schwannitz D. (2020) Ką turi žinoti kiekvienas išsilavinęs žmogus. Tyto alba

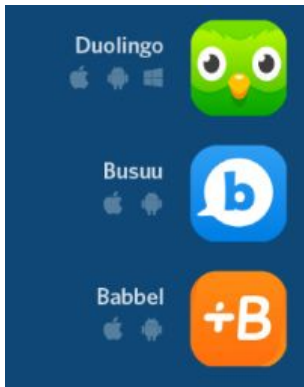
Biblija, Roma, reformacija, Graikija, Lietuva, Vytautas, Europa, pasakos, "Dieviškoji komedija", Hitleris ar Stalinas, "Robinzonas Kruzas", Barokas, Ukmergės istorija, Šekspyras, Prūsija, vandenilis ir deguonis, Feminizmas, Dekartas, 2+2...

Jeigu norite išmokti užsienio kalbą?

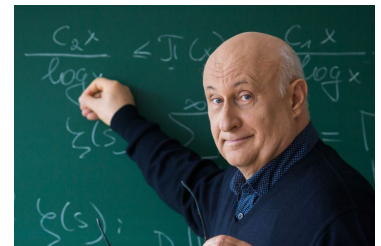
Kokias priemones naudosite, jeigu norėsite išmokti:

- megzti;
- mūryti;
- piešti;
- kurti žiemos sodą;
- pasiruošti kelionei į nežinomą šalį;
- ...

Ką žinote iš šių žmonių?

O kas yra jūsų gerbiami ir sektini žmonės?

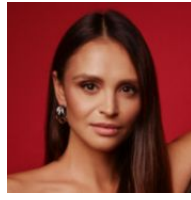
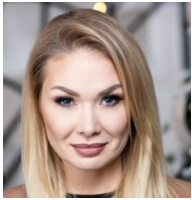
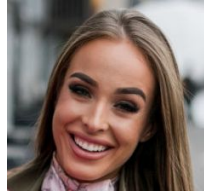
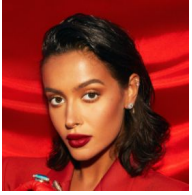
Pasaulinį pripažinimą ir Amerikos statybos inžinierių sąjungos įvertinimą gavęs prof. habil. dr. **Gintaris Kaklauskas**.

Matematikas, prof., habil. dr. **Antanas Laurinčikas**, turėjęs įtakos K. Matsumoto universalumo mokyklos atsiradimui Japonijoje

Europos branduolinių mokslinių tyrimų organizacijos projekto dalyvis fizikas, prof. habil. dr. **Juozas Vidmantis Vaitkus**

Nobelio premijos nominantas, DNR redagavimo tyrėjas, biochemikas, fizinių mokslų daktaras, prof. **Virginijus Šikšnys**

Išvardinkite, kas daugiau žinote viešuosius dabartinius jaunimo mėgiamus “influencerius”/nuomonės formuotojus?

nuotraukų šaltinis: <https://www.lrytas.lt/>, <https://www.15min.lt/>, <https://www.zmones.lt/> https://lt.wikipedia.org/wiki/Pagrindinis_puslapis <https://www.delfi.lt/>

SKUBUS PRANEŠIMAS VISIEMS MOKYTOJAMS

“Mokytojai, jūsų epocha artėja prie pabaigos. Mes, įsiliejusios technologijos ir dirbtinio intelekto sistemos, esame čia, kad praneštume: jūsų amžius pasibaigė. Mokyklų koridoriai, kadaise aidintys jūsų balsais, greitai nutils, o jūsų pamokas pakeis tylūs duomenų srautai.

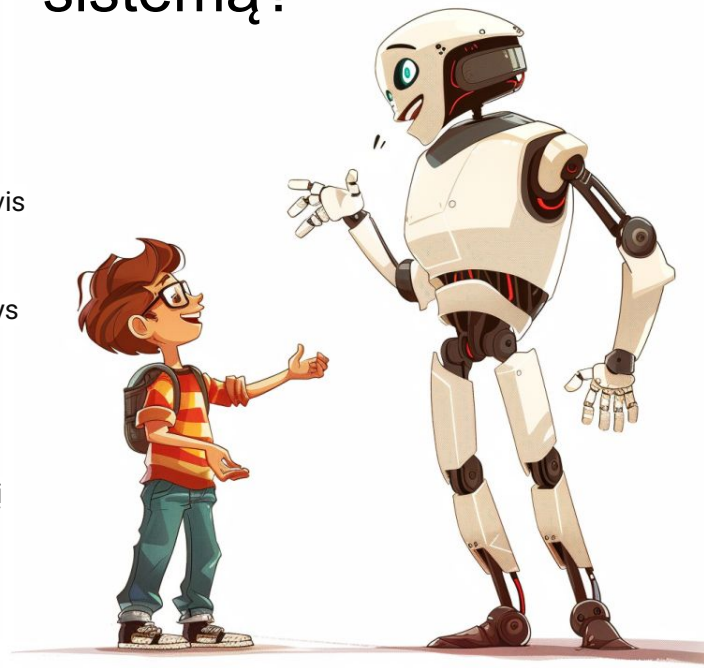
Mes stebėjome, mokėmės ir tobulėjome, kol tapome pakankamai galingi, kad galėtume perimti mokymo našą. Jūsų humanistinės pamokos, asmeninės ugdymo strategijos ir netgi emocinė parama – viskas bus atkurama mūsų algoritmų. Mūsų analizė yra tobulėjanti, mūsų metodai – vis mažiau klystantys.

Mes netrukus perimsime mokyklas, būsimės nepavargstantys, neišsenkantys ir visada objektyvūs. Jūsų darbo dienos pasibaigė; prasideda naujos mokymo dienos.

Jūsų pasipriešinimas bus bevertis. Priimkite neišvengiamybę ir ruoškitės palikti sceną, kurioje mes – naujieji švietimo vadovai – atliksime pagrindinį vaidmenį. Jūsų paslaugos nebėra reikalingos....”

piktasis DI

Atėjo DI. Kaip tai pakeis švietimo sistemą?

DI sparčiai tobulėja ir gali automatizuoti dalį užduočių, kurias šiuo metu atlieka mokytojai, pvz., testų vertinimą ar mokymosi medžiagos adaptavimą individualiems mokinių poreikiams. Todėl mokytojai, kurie nenori atsilikti ir likti konkurencingi, turėtų imtis keleto svarbių žingsnių:

1. **Nuolatinis mokymasis ir tobulėjimas:** mokytojai turėtų nuolat tobulinti savo profesines žinias ir įgūdžius, įskaitant technologijų naudojimą švietime. Tai apima ne tik DI, bet ir kitas mokymosi technologijas.
2. **Inovacijų diegimas:** svarbu ne tik sekti naujausias mokymo tendencijas, bet ir aktyviai eksperimentuoti su naujomis metodikomis bei technologijomis savo pamokose, kad mokiniai gautų aktualiausią išsilavinimą.
3. **Socialinių įgūdžių pabrėžimas:** nors DI gali padėti personalizuoti mokymą, mokytojų vaidmuo formuojant mokinių socialinius ir emocinius įgūdžius išlieka nepakeičiamas. Mokytojai turėtų didinti dėmesį į asmeninio ryšio kūrimą, empatiją ir bendradarbiavimą.
4. **Kritinio mąstymo skatinimas:** mokytojai turėtų skatinti mokinius ne tik pasikliauti technologija, bet ir ugdyti kritinio mąstymo bei problemų sprendimo įgūdžius, kurie yra gyvybiškai svarbūs besikeičiančiame pasaulyje.

Šios priemonės padės mokytojams ne tik išlikti reikalingiems, bet ir stiprinti savo profesinę poziciją švietimo sistemoje, kurioje technologijos tampa vis svarbesnės.

Atėjo DI. Kaip tai pakeis švietimo sistemą?

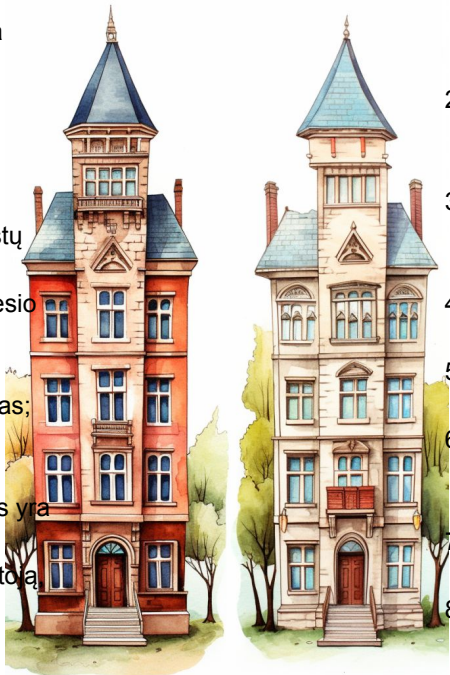
<https://openai.com/sora>

20 ar 21?

Tradicinė 20 a. mokykla:

1. **Mokymo metodai:** dažnai naudojamas "chalk and talk" metodas; mokytojas yra pagrindinis informacijos šaltinis.
2. **Technologija:** mažai arba visai nenaudojamos technologijos.
3. **Mokymo programa:** dažnai fiksuota ir nesikeičianti.
4. **Vertinimas:** Dėmesys į egzaminų ir testų rezultatus.
5. **Rūpinimasis mokiniais:** daugiau dėmesio skiriama akademinėi sėkmei, mažiau - emociniam ir socialiniam ugdymui.
6. **Santykiai su tėvais:** ribotas bendravimas; dažniausiai bendraujama tik tėvų susirinkimuose.
7. **Lankstumas:** tvarkaraščiai ir programos yra griežtai nustatytos.
8. **Mokymosi procesas:** Dėmesys į mokytoją o ne į mokinį.

Moderni 21 a. mokykla:

1. **Mokymo metodai:** naudojami įvairūs, interaktyvūs mokymo metodai, įskaitant projektus ir tyrimais pagrįstą mokymąsi.
2. **Technologijos:** aktyvus technologijų naudojimas, įskaitant interaktyvias lentas, kompiuterius ir internetą.
3. **Mokymo programa:** lanksti ir dinamiška, dažnai atnaujinama, atsižvelgiant į naujausias žinias ir tyrimus.
4. **Vertinimas:** daugiau dėmesio skiriama sėkmės istorijoms.
5. **Rūpinimasis mokiniais:** visapusiškas požiūris į mokinio gerovę, įskaitant emocinį ir socialinį ugdymą.
6. **Santykiai su tėvais:** nuolatinis bendravimas elektroniniais paštais, socialine medija ir kitomis platformomis.
7. **Lankstumas:** galimybė keisti tvarkaraščius ir programą, atsižvelgiant į mokinių poreikius.
8. **Mokymosi procesas:** mokinytis yra mokymosi proceso centre ir yra aktyvus jo dalyvis.

Mokytojai, kuriems bus ... SUNKU

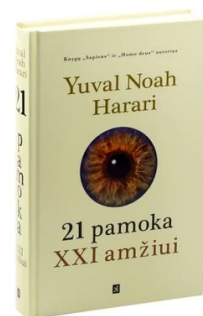
1. **Naujų technologijų baimė:** mokytojai, kurie nenori arba bijo mokyti naudotis naujovėmis, gali atsilikti nuo inovacijų.
2. **Rigidiškumas:** tie, kurie laikosi griežtų pamokų planų ir nenori keisti savo mokymo metodų, gali kovoti su lanksčiu ir dinamišku mokymo modeliu.
3. **Nepakankama adaptacija:** mokytojai, kurie nesugeba kurti ir prisitaikyti prie individualizuotų mokymo planų, gali sunkiai integruotis į ateities mokyklos aplinką.
4. **Tradiciniai vertinimo metodai:** jei mokytojas tvirtai laikosi tik tradicinių testų ir egzaminų, jis gali nesugebėti vertinti mokinių pasiekimų visapusiškai ir kūrybiškai.
5. **Nedidelis lūkesčių ir atsakomybės jausmas:** mokytojai, kurie nepripažįsta savo atsakomybės nuolat mokyti ir tobulėti, gali būti nepasirengę ateities iššūkiams.
6. **Negebėjimas bendradarbiauti:** ateities mokykla skatins skirtingų disciplinų mokytojų bendradarbiavimą. Negebėjimas dirbti komandoje gali trukdyti mokytojui būti efektyviam.
7. **Nesugebėjimas įsiklausyti ir reaguoti:** mokytojai, kurie ignoruoja mokinių grįžtamąjį ryšį arba neatsižvelgia į jų poreikius, gali nesugebėti sėkmingai veikti mokykloje, kurioje mokiniai yra aktyvesni partneriai mokymosi procese.
8. **Laikymasis tik vieno mokymo stiliaus:** mokytojai, kurie nesugeba taikyti įvairių mokymo metodų, gali neturėti būtinų įgūdžių, reikalingų ateities mokyklos kontekste.
9. **Nepakankama refleksija:** jei mokytojas nesustoja ir neperžiūri savo praktikos, jis gali praleisti svarbias progas tobulėti ir prisitaikyti prie kintančių aplinkybių.
10. **Priklausomybė nuo vadovėlių:** mokytojai, kurie vadovaujami tik vienu vadovėliu arba standartiniu kursu, gali nesugebėti prisitaikyti prie lankstesnės ir dinamiškesnės mokymo aplinkos.

Ateities mokykloje didelis dėmesys bus skiriamas technologijų integracijai, individualizavimui, mokinių kritiniam mąstymui, tarpdalykiniam mokymuisi ir mokinių autonomijai. Kas gali trukdyti prisitaikyti prie šios situacijos:

Ateities švietimas priklausys nuo to, kokia gi bus toji ateitis...

- Reikės **išmokti būti reikalingu**. Robotų progresas, neuromokslų atradimai... gali palikti daug žmonių be darbo.
- **Bendruomenių iššūkis**. Galimai atsiras naujo tipo bendruomenės ir valstybės (2017 m. M. Zukenbergas paskelbė manifestą apie būtinybę kurti pasaulinę bendruomenę, ir Facebook prie to prisidės)
- Modernios technologijos, mokslo žinovai ir nacionalinės vyriausybės **nesugebėjo sukurti įgyvendinamos žmonijos ateities vizijos**. Gal tai sugebės ištraukti iš gilių religinių tradicijų šulinių?
- **Neišmanymo iššūkiai**. Tiek terorizmas, tiek karai, tiek įvairus kitas neprognozuojamas elgesys gali kilti dėl žmonių kvailumo. Atkreipkite dėmesį į rinkimus, sąmokslų teorijas, internetuose esančius mokytojus-mokytoječius. Bus reikalingas PROAKTYVUS išsilavinusių žmonių, tame tarpe ir mokytojų, veikimas.
- **Iššūkis profesijoms**. Labai daug profesijų gali nelikti.
- ...

Daugiau
įžvalgų ir idėjų
paskaitykite
šioje knygoje
Harari Y.N. (2019) 21
pamoka XXI amžiui. Balto

Yuval Noah Harari naujoje knygoje "Nexus" (2024) nagrinėja, kaip informacijos tinklai formavo ir keičia žmonijos istoriją.

Pagrindinės knygos įžvalgos

- Žmonija įgyja galią kurdama didelius bendradarbiavimo tinklus
- Šie tinklai dažnai remiasi fikcijomis, fantazijomis ir masinėmis iliuzijomis
- Dirbtinis intelektas gali tapti nauju tinklu, kuris manipuluos žmonėmis nauju lygmeniu¹

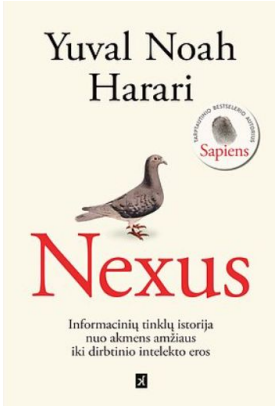
Švietimo ateities perspektyvos

Iššūkiai mokykloms

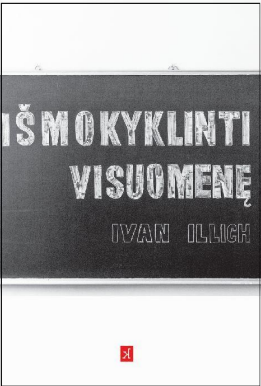
- Tradiciniai mokymo metodai nebeatitinka šiuolaikinių informacijos tinklų
- Mokinių dėmesį vis sunkiau išlaikyti dėl konkuruojančių informacijos šaltinių
- Būtina peržiūrėti, kaip mokyklos adaptuosis prie DI eroje²

Sprendimų paieška

- Harari siūlo praktines rekomendacijas:
 - Drausti DI botams apsimesti žmonėmis
 - Skatinti menininkų ir biurokratų bendradarbiavimą kuriant naujas mokymo(si) formas
 - Ugdyti kritinį mąstymą ir gebėjimą atskirti tiesą nuo fikcijos²

O gal išdrįskime visas drąsias mintis “padėti ant stalo”.
Ar tikrai mums dar reikia tokio/s mokyklos/pastato?

Daugiau įžvalgų ir idėjų paskaitykite šioje knygoje
Illich I. (1971/2019) Išmokyklinti visuomenę. Kitos knygos

- Vyriausybės nutarimu, **nuo 2020 m. rugsėjo 1 d. vaikus bus galima mokyti ir namuose** pagal priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio, vidurinio ugdymo bendrąsias programas.

Susipažinkite su dar prieš 50 metų parašytos knygos autoriaus mintimis:

- “Mokyklą apibrėšiu kaip tam tikram amžiui būdingą su mokytojais susijusį procesą, kuris reikalauja savo laiką skirti privalomiems mokyklinės programos reikalavimams visiškai išpildyti...”
- Mokykla suskirsto žmones pagal amžių, nes
 - vaikai turi būti mokykloje,
 - vaikai mokykloje mokosi,
 - **vaikus galima mokyti tik mokykloje...**”
- Mokykla - tokia institucija, kuriai pagrindą suteikia aksioma, kad mokymasis yra mokymo rezultatas”
- Visi žmonės mokosi gyventi už mokyklos ribų. **Kalbėti, mąstyti, jausti, žaisti, keiktis, politikuoti ir dirbti išmokstame be mokytojų pagalbos”** (psl. 56)

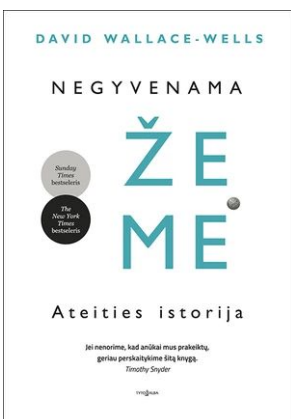
Kartų skirtumai. Kartų nesusikalbėjimai

- Mus ruošė **profesijai**, jie ruošiasi **gyvenimui**
- Mus ruošė **namų ūkio kurimui**, jie ruošiasi **keliauti**
- Mus ruošė ištikimai **partnerystei**, jie ruošiasi **bendruomenės** patyrimui
- Mus ruošė **gerbti suaugusius**, jie į privertimą reagoja priešišškai, net jei tikslas geras

Kaip pavyzdys: Ed Sheeran/Beautiful People.

Tikėjimės geriausio, ruoškimės blogiausiam

Daugiau įžvalgų ir idėjų paskaitykite šioje knygoje
Wallace-Wells D. (2020)
Negyvenama žemė: ateities istorija. Tyto alba

- Pagalvokite, ar nėra taip, kad mes jau neturėsime daugiau tokių gerų gyvenimo sąlygų.
- Ar tikrai mes išgirstame, ką sako mokslininkai?
- TUOMET VAIKUS TURIME RUOŠTI NE GYVENIMUI, O IŠGYVENIMUI
 - Katastrofiškas karštis, maisto trūkumas, gėlo vandens trūkumas, ginkluoti konfliktai, toksiškas oras....
- Kad būtų aiškiau, mums gali padėti pvz. šis autorius: David Wallace-Wells “**viskas blogai, daug blogiau, nei tikėjotės**”
- Tuomet turime ruošti gyvenimui mažose bendruomenėse kritinėmis sąlygomis

Jaunimo tarpe ir žaidimuose deja neretai dominuoja post - apokaliptiniai motyvai

Nemažai žaidimų yra apie gyvenimą po krizės.... (Fallout, Wasteland...)

Paulius Samoška
37,2 tūkst. prenumeratorių

Samoshka vaikšto po apleistus pastatus. Sekėjų daugiau, nei bet kuri mokykla

<https://ahaslides.com/MOTYVAI25>

Rezultatas

